

เฉลิมพงษ์ พันธุ์โพธิ์. “สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ดินแดนสีทองแห่งองค์พระมหาเจดีย์” วัฒนธรรม. 52(พิเศษ) : หน้า 66 – 75.

เฉลิมพงษ์ พันธุ์โพธิ์. “สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ดินแดนสีทองแห่งองค์พระมหาเจดีย์” วัฒนธรรม. 52(พิเศษ) : หน้า 66 – 75.

พระธาตุนินทร์แชน หรือ ใจักทีโย (Kyauktiyo Pagoda) ตั้งอยู่ที่เมืองใจักที อำเภอสะเทิม เขตรัฐมอญของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ บนยอดเขาฟวงลวง

หลังจากการเปิดประเทศอย่างเป็นทางการ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ประเทศที่น่าสนใจด้วยอารยธรรมและประวัติศาสตร์โบราณ ได้ทำให้ประชาคมโลกต่างพากันหันมาจับตามองถึงทิศทางการก้าวเดินไปข้างหน้าของดินแดนสีทองแห่งองค์พระมหาเจดีย์ ภายใต้การเมืองการปกครองที่กำลังปรับเปลี่ยนแห่งนี้

ฉบับพิเศษ ประชาคมอาเซียน ๖๗

เฉลิมพงษ์ พันธุ์โพธิ์. “สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ดินแดนสีทองแห่งองค์พระมหาเจดีย์” วัฒนธรรม. 52(พิเศษ) : หน้า 66 – 75.

ดินแดนสีทองแห่งองค์พระมหาเจดีย์แห่งนี้ ร่ำรวยด้วยศิลปวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ มีศาสนสถาน และโบราณสถานกระจายตัวอยู่ทั่วทุกหนทุกแห่ง พร้อมกับป่าไม้อันอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพรรณ สัตว์ป่า แม่น้ำ ทะเลสาบตามธรรมชาติ เกาะแก่ง และหาดทรายขาวบริสุทธิ์ อีกทั้งยังมีความหลากหลายด้านชาติพันธุ์ และวิถีชีวิตของผู้คน

ประวัติความเป็นมา

“พม่า” หรือ “เมียนมาร์” (Myanmar) มีชื่อทางการว่า “สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์” (Republic of the Union of Myanmar) มีเมืองหลวงชื่อ “เนปีดอร์” (Nay Pyi Taw) ซึ่งย้ายจาก “ย่างกุ้ง” (Yangon) การย้ายเมืองหลวงในครั้งนี้ เพื่อเป็นการขยายโอกาสทางเศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ เพราะเมืองหลวงเดิมเริ่มคับแคบ และเนปีดอร์แห่งนี้ก็จะกลายเป็นศูนย์กลางการคมนาคมแห่งใหม่ของประเทศเนื่องจากเชื่อมต่อกับเมืองใหญ่หลายเมือง

ชาวมอญเป็นชนชาติแรกที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณลุ่มแม่น้ำอิรวดี และชายฝั่งเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นที่ตั้งของเมียนมาร์ในปัจจุบัน อดีตนั้นประวัติศาสตร์เมียนมาร์เริ่มต้นโดยชนชาติ “พยูหรือปยู” (Pyu) ที่ได้ตั้งหลักแหล่งอยู่ในประเทศเมียนมาร์ก่อนการอพยพลงมาของชนชาติทิเบต-เมียนมาร์ โดยอาศัยอยู่แถบเมืองแปรทางภาคกลางของประเทศเมียนมาร์ เรียกชื่อว่า “อาณาจักรศรีเกษตฺร” เมื่ออาณาจักรนี้ล่มสลายไปในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๗ ชาวมียนมาร์ก็เข้ามาตั้ง “อาณาจักรพุกาม” ขึ้นแทนซึ่งถือเป็นอาณาจักรแรกของเมียนมาร์

พอมาช่วงพุทธศตวรรษที่ ๒๔ ในสมัยพระเจ้าอลองพญา ก็มีชาวตะวันตกเข้ามาในดินแดนเมียนมาร์จำนวนมาก เริ่มจากชาติโปรตุเกสที่เข้ามาตั้งสถานีการค้า ต่อมากับชาวฮอลันดา ชาวฝรั่งเศส และชาวอังกฤษ ต่างก็เข้ามาร่วมทำการค้าด้วย แต่ภายหลังอังกฤษมีเหตุขัดแย้งกับกษัตริย์เมียนมาร์ จึงเกิดการสู้รบกัน ในที่สุดอังกฤษก็ชนะและยึดเมียนมาร์เป็นดินแดนอาณานิคมใน พ.ศ. ๒๔๒๔

พ.ศ. ๒๔๘๐ เมียนมาร์พยายามแยกตัวเป็นอิสระจากอังกฤษ ซึ่งตรงกับช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ พอดีช่วงนั้นญี่ปุ่นเข้ามารุกฐานจักรวรรดิอังกฤษด้วย ชาวมียนมาร์จึงร่วมมือกับกองทัพญี่ปุ่นเพื่อช่วยปลดแอก ในที่สุดเมียนมาร์ก็ประกาศเอกราชได้สำเร็จ ในวันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๑

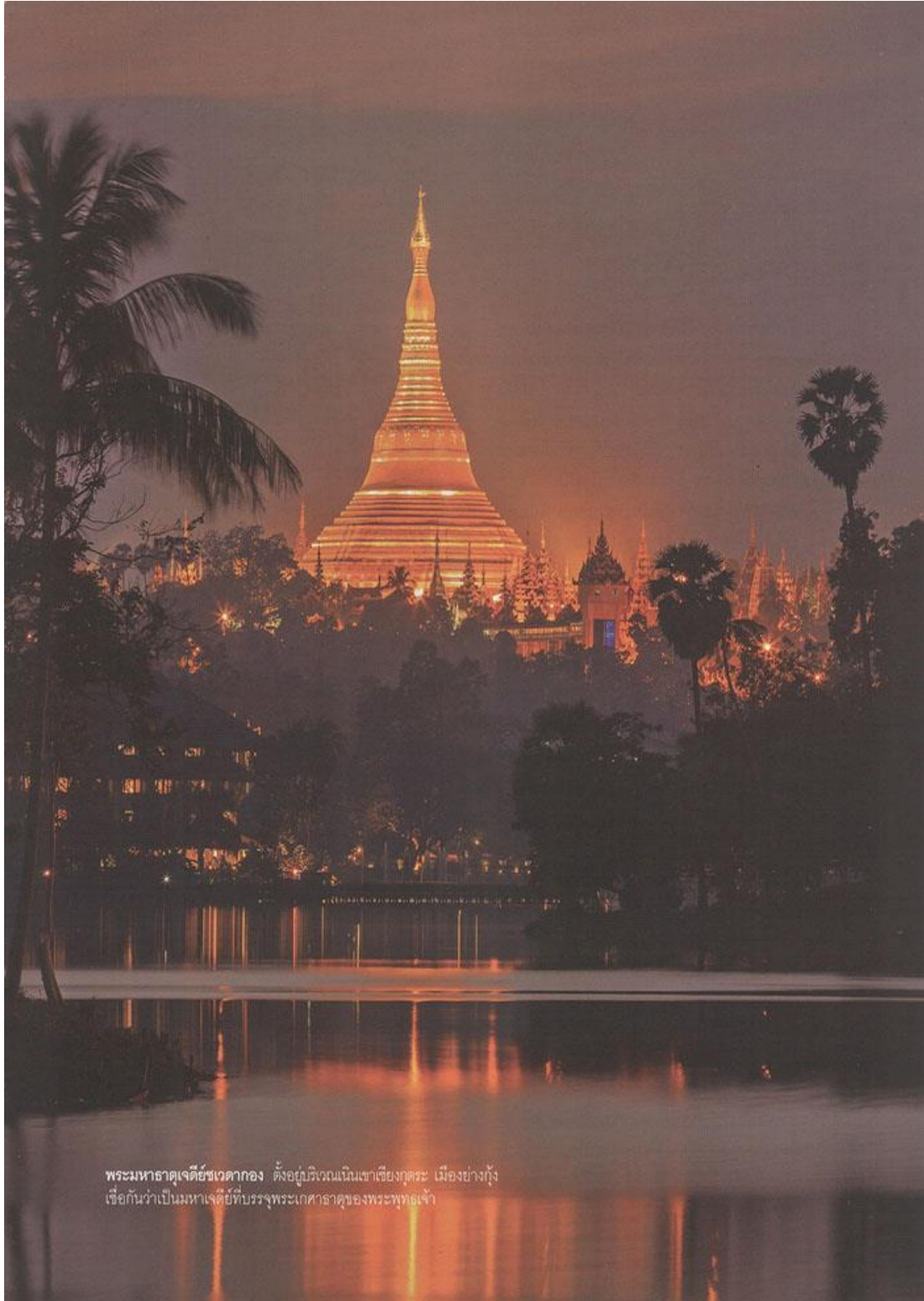
ภูมิศาสตร์

เมียนมาร์ มีพรมแดนติดกับอินเดีย บังกลาเทศ จีน ลาว และไทย หนึ่งในสามของพรมแดนเมียนมาร์ที่มีความยาว ๑,๙๓๐ กิโลเมตร เป็นแนวชายฝั่งตามอ่าวเบงกอลและทะเลอันดามัน ด้วยพื้นที่ ๖๗๖,๕๗๘ ตารางกิโลเมตร โดยมีพรมแดนติดต่อกับบังกลาเทศและอินเดียทางตะวันตกเฉียงเหนือ พรมแดนทางเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือติดต่อกับทิเบตและมณฑลยูนนานของจีนยาวถึง ๒,๑๘๕ กิโลเมตรทางตะวันออกเฉียงใต้ติดต่อกับลาวและไทย เมียนมาร์มีแนวชายฝั่งต่อเนื่องตามอ่าวเบงกอล และทะเลอันดามันทางตะวันตกเฉียงใต้และทางใต้ ซึ่งเป็นหนึ่งในสี่ของพรมแดนทั้งหมด

สภาพภูมิอากาศส่วนใหญ่ในบริเวณที่เป็นเทือกเขาสูงทางตอนกลางและตอนเหนือของประเทศ จะมีอากาศแห้ง และร้อนมากในฤดูร้อน ส่วนในฤดูหนาวอากาศจะเย็นมาก ตามชายฝั่งทะเลและบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำจะแปรปรวนในช่วงเปลี่ยนฤดู เพราะได้รับอิทธิพลของพายุดีเปรสชัน ทำให้บริเวณนี้มีฝนตกชุกหนาแน่นมากกว่าตอนกลาง หรือตอนบนของประเทศที่เป็นเขตเงาฝน

เฉลิมพงษ์ พันธุ์โพธิ์. “สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ดินแดนสีทองแห่งองค์พระมหาเจดีย์” วัฒนธรรม. 52(พิเศษ) : หน้า 66 – 75.

พระมหาธาตุเจดีย์เวศดากอง ตั้งอยู่บริเวณเนินเขาเชิงกุดตะ เมืองย่างกุ้ง
เชื่อกันว่าเป็นมหาเจดีย์ที่บรรจุพระเกศาธาตุของพระพุทธเจ้า

เฉลิมพงษ์ พันธุ์โพธิ์. “สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ดินแดนสีทองแห่งองค์พระมหาเจดีย์” วัฒนธรรม. 52(พิเศษ) : หน้า 66 – 75.

ประชากรชาติพันธุ์

เมื่อนึกถึงผู้คนบนวิถีชีวิตชาวเมียนมาร์ หลายคนอาจจะนึกถึงเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของหญิงชาวเมียนมาร์ นั่นก็คือ การประแป้งบนใบหน้าก่อนออกจากบ้าน ซึ่งแป้งนี้ฝนจากเนื้อไม้ตะนาคา เรียกได้ว่าทุกบ้านแทบจะขาดไม่ได้เลยทีเดียว ถือเป็นเครื่องสำอางภูมิปัญญาของชาวเมียนมาร์ ตั้งแต่อดีตที่ยังคงได้รับความนิยมมาจนถึงปัจจุบัน

เมื่อมาพ่งพินิจดูถึงชาติพันธุ์ของเมียนมาร์นั้น จะเห็นได้ว่าประชากรส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มชาติทิเบต-เมียนมาร์ (Tibeto-Burman) ซึ่งอพยพลงมาจากดินแดนทิเบต โดยกลุ่มชนชาวพยู เป็นกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งหลักแหล่งทำมาหากินในเมียนมาร์ ตั้งแต่ยุค ๒,๕๐๐ กว่าปีก่อน ปัจจุบันเชื้อสายของประชากรมีความแตกต่างกันมากมาย ประกอบไปด้วยชนเชื้อสายม่านหรือเมียน หรือเมียนมาร์ ประมาณร้อยละ ๖๕ ชาวไทใหญ่ร้อยละ ๑๐ ชาวกะเหรี่ยงร้อยละ ๗ ชาวยะไข่หรืออาระกัน และชาวชินร้อยละ ๔ และชาติพันธุ์ที่เหลือก็แตกย่อยออกไปเป็นกลุ่มชนอื่นๆ มากมายถึง ๑๓๕ ชาติพันธุ์ ได้แก่ กะอิน ว้า มอญ ม้ง และกลุ่มชาวอัสสัมเผ่าต่างๆ เป็นต้น

เนื่องจากประชากรมีหลากหลายเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ ซึ่งล้วนมีภาษาและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมเป็นของตนเอง ในอดีตรัฐบาลเมียนมาร์พยายามปลูกฝังวัฒนธรรมจากส่วนกลาง เพื่อสร้างจิตสำนึกและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชนทั้งชาติ แต่ปัจจุบันรัฐบาลมีท่าทีผ่อนปรนยอมให้กลุ่มชนต่างๆ แสดงออกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นได้ ตรวจจับที่สิ่งเหล่านั้นไม่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

ชาวเมียนมาร์ชายนิยมสูบยาฆวนหรือบุหรี่ยี่โย (cheroot) ซึ่งหลายๆ ย่านมักจะมีซุ้มขายยาฆวน ส่วนสิ่งที่ยินยมนำมาฆวนยาก็คือ ใบไม้ เปลือกข้าวโพด และกระดาษ เป็นต้น

๗๐ วัฒนธรรม

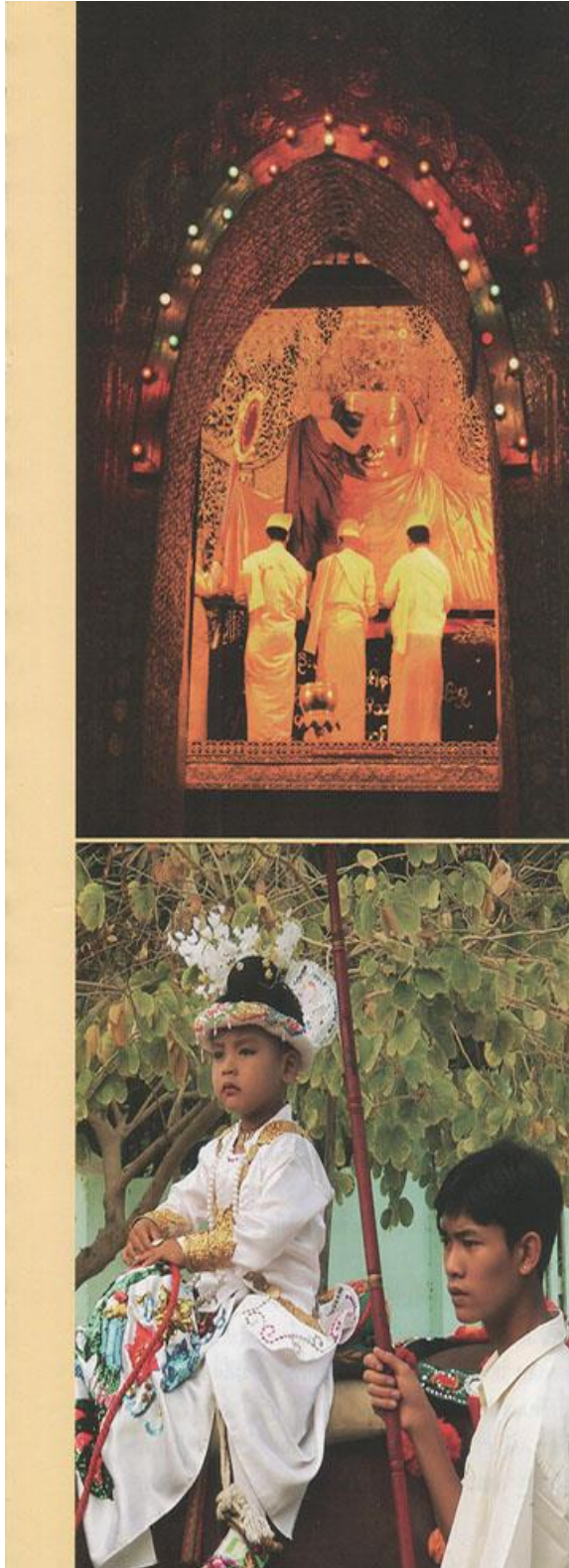
▼ การประแป้งด้วยเครื่องสมุนไพรประพินภูมิปัญญาชาวเมียนมาร์

▲ ทะเลสาบอินเล ทะเลสาบน้ำจืดที่ตั้งอยู่ในรัฐฉาน มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองของเมียนมาร์ เป็นที่อยู่อาศัยของกลุ่มชนที่เรียกตนเองว่า ชาวอินทา (Intha) ชนเผ่าที่อาศัยอยู่ในทะเลสาบอินเลมานานนับร้อยปี โดยใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางการทำเกษตรบนเกาะวัชพืชที่พวกเขาสร้างขึ้นเองกลางน้ำ

เฉลิมพงษ์ พันธุ์โพธิ์. “สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ดินแดนสีทองแห่งองค์พระมหาเจดีย์” วัฒนธรรม. 52(พิเศษ) : หน้า 66 – 75.

◀ พิธีล้างพระพักตร์พระพุทธรูปสำคัญ “มหามัณเฑียร” ในวัดพระมหาเจดีย์มณี เมืองมัตตะละเย่ย์ ประเทศเมียนมาร์ปฏิบัติกันเป็นประจำทุกวันในช่วงเช้ามืด

ศาสนา

ชาวเมียนมาร์มีวิถีชีวิตผูกพันกับศาสนา ดำเนินชีวิตโดยมีพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว ศาสนาประจำชาติของชาวเมียนมาร์ คือ ศาสนาพุทธ นิกายเถรวาท เพราะมีผู้นับถือศาสนาพุทธจำนวนมากถึงร้อยละ ๙๒.๓ รองลงมาคือศาสนาคริสต์ร้อยละ ๔ ศาสนาอิสลามร้อยละ ๓ ศาสนาฮินดูร้อยละ ๐.๗

ศิลปวัฒนธรรม การแสดง

ประเทศเมียนมาร์ได้รับอิทธิพลจากจีนและอินเดียจึงมีการผสมผสานวัฒนธรรมเหล่านี้เข้ากับวัฒนธรรมของตนจนเป็นเอกลักษณ์ นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลจากพุทธศาสนา จึงเกิดประเพณีสำคัญต่างๆ สำหรับด้านศิลปะนั้น เมียนมาร์ได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทมาตั้งแต่อดีต แต่ปัจจุบันวัฒนธรรมตะวันตกได้เริ่มเข้ามา มีอิทธิพลมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นตามหัวเมืองใหญ่ ๆ หรือคนที่มีความรู้ฐานะก็มักจะปรับตัวไปตามกระแสเหล่านั้น

สำหรับเทศกาลและประเพณีในเมียนมาร์มีความหลากหลายตามชาติพันธุ์เดิม และสะท้อนความเชื่อทางด้านศาสนาเป็นรากฐาน เช่น “ประเพณีชินปีว” (หรือปอยสง่าลง) หรือ งานบวชลูกแก้ว โดยประเพณีนี้จัดขึ้นในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคมของทุกปี เนื่องจากชาวบ้านมีเวลาว่างหลังจากเก็บเกี่ยวพืชผลการเกษตรในไร่นาแล้วเสร็จ ประกอบกับเป็นช่วงปิดเทอมปีการศึกษาของเด็ก ๆ สาเหตุที่ชาวไทยใหญ่ได้จัดงานนี้ ก็เพราะต้องการให้บุตรหลานได้มีโอกาสบรรพชาเป็นพระภิกษุสามเณร เพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา ดังจะเห็นได้ว่าชายชาวไทยใหญ่ที่นับถือพระพุทธศาสนา ล้วนผ่านการบวชเป็นพระหรือสามเณรจากงานประเพณีปอยสง่าลงนี้กันมาแทบทั้งสิ้น

◀ ประเพณีชินปีว

ฉบับพิเศษ ประชาคมอาเซียน ๗๑

เฉลิมพงษ์ พันธุ์โพธิ์. “สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ดินแดนสีทองแห่งองค์พระมหาเจดีย์” วัฒนธรรม. 52(พิเศษ) : หน้า 66 – 75.

▲ ศิลปะการแสดงหุ่นสายเมียนมาร์

นอกจากนี้ยังมี “ประเพณีงานไหว้พระพุทธเจดีย์ประจำปี” ซึ่งงานไหว้พุทธเจดีย์หรือ “พญาบะเวตอ” จะมีขึ้นหลังเทศกาลออกพรรษา เรียกว่าเดือน “ตะของโมง” ราวปลายเดือนตุลาคมถึงต้นเดือนพฤศจิกายน เป็นที่ทราบกันว่าเมียนมาร์เป็นดินแดนแห่งสถูปเจดีย์ งานไหว้พุทธเจดีย์จัดไล่เลี่ยกันทั่วประเทศทุกหนแห่งที่มีพระเจดีย์ เป็นงานปอยหรืองานเฉลิมฉลองที่นำมาซึ่งความสุขใจที่ได้ทำบุญและความสนุกสนานจากสีสันบรรยากาศงานวัด บางแห่งจัดงานกันเป็นเดือนถึงสองเดือนเลยทีเดียว

ศิลปะการแสดงของเมียนมาร์มีการผสมผสานจากต่างชาติร่วมกับวัฒนธรรมของตนเองเป็นเอกลักษณ์ สื่อให้เห็นถึงวัฒนธรรมร่วมกันของประเทศอาเซียน อย่างเช่น การร่ายรำของชาวเมียนมาร์ที่ได้รับอิทธิพลผสมผสานจากหลายประเทศ เช่น อินเดีย จีน และมอญ มีทั้งฟ้อนมือเปล่าและฟ้อนโดยถือผ้าแพรยาวประกอบการร่ายรำ มีการผสมผสานทำจำเพาะตัวของเมียนมาร์เองในชุดการแต่งกายแบบเมียนมาร์คือ นุ่งซิ่นคลุมเท้า ใส่เสื้อตัวสั้นแคเอวแขนยาวถึงข้อมือ มีแพรห่มสีต่าง ๆ คล้องคอ ทั้งชายยาวลงมาถึงเข่า จะแสดงในหลายโอกาส เช่น งานมงคลหรือใช้แสดงเพื่อสลบจากรายการใหญ่ ๆ

หุ่นสายเมียนมาร์ หรือชื่อเรียกว่า Yoke Thay มีลักษณะเป็นหุ่นเชิด ทำจากกระบอกไม้ เชิดด้วยเส้นสายต่าง ๆ เพื่อสร้างให้เกิดท่าทางการเคลื่อนไหว มีเนื้อหาบอกเล่าเหตุการณ์และเรื่องราวทั้งในอดีตและปัจจุบันของ

เมียนมาร์ เลื่อนหนึ่งเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้คนตระหนักถึงความแตกต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวเมียนมาร์ได้เป็นอย่างดี และหุ่นสายก็ถือเป็นการรวมตัวกันของศิลปะหลากหลายแขนงเข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นงานประติมากรรม จิตรกรรม เสื้อผ้า การเย็บปักถักร้อย และการละคร

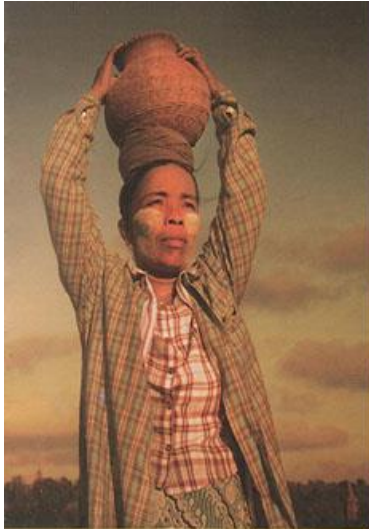
การแต่งกาย

ฝ่ายหญิงจะมีการนุ่งใส่ทรงคล้ายกับผู้ชาย แต่จะมีลายเชิงด้านข้างและมีลวดลายเล็ก ๆ กระจายทั่วผืนผ้า ลวดลายของแต่ละท้องถิ่นจะต่างกัน ผ้าที่ทอมาจากเมืองอมรปุระเป็นลวดลายดอกไม้ เครือไม้ หรือเป็นดอกเป็นลายตามขวาง ไม่นิยมใช้เข็มขัด สวมเสื้อตัวสั้น คอกลม ผ่าอก ติดกระดุม ๕ เม็ด แขนกระบอกยาวจรดข้อมือ บางครั้งก็เป็นแขนสั้นเลยไหลลงมาเล็กน้อย สวมรองเท้าคิบบหรือรองเท้าแตะ ส่วนทรงผมโดยทั่วไปไว้ผมยาวเกล้าสูง บางทีก็ปล่อยชายห้อยลงมาไว้ทางซ้ายข้างขวาบ้าง มีดอกไม้แซมผม เครื่องประดับนิยมหินและพลอยที่มีค่า เช่น ทับทิม นิล และหยก

ฝ่ายชายจะนุ่งใส่ทรงเช่นเดียวกับหญิงแต่สีไม่ฉูดฉาด เป็นลายตาราง โตบ้าง เล็กบ้าง หรือเป็นลายทางยาวบ้าง โดยทั่วไปใส่เสื้อขาว เมื่อมีพิธีจะสวมเสื้อคล้ายกับเสื้อจีนแขนยาวถึงข้อมือ แบบหนึ่งเรียกว่า “กวยตั้ง” เป็นเสื้อชายสั้น ๆ ติดกระดุมถักแบบจีนป้ายมาด้านข้าง อีกแบบเรียกว่า “กวยเฮง” เสื้อยาวถึงสะโพกและติดกระดุมตั้งแต่คอ

เฉลิมพงษ์ พันธุ์โพธิ์. “สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ดินแดนสีทองแห่งองค์พระมหาเจดีย์” วัฒนธรรม. 52(พิเศษ) : หน้า 66 – 75.

▲ ชาวนาในเมียนมาร์จะเดินของไว้บนศีรษะ ▲ หล่ำเพ็ด

ตรงมาจากชายเสื้อ ใช้สีสุภาพ เช่น ขาวดำ หรือ นวล ถ้าอากาศหนาวก็จะสวมเสื้อกั๊กที่ทอด้วยลวดลายทับอีกชั้นหนึ่ง สวมรองเท้าหุ้มส้นเมื่อมีพิธี โดยฝ่ายชายจะตัดผมสั้น ไม่นิยมสวมหมวกหรือโพกศีรษะตามประเพณีเดิม แต่เมื่อมีพิธีการก็จะมัดผ้าหรือแพรโพกศีรษะทำเป็นกระจุกปล่อยชายทิ้งไว้ทางด้านขวา

สำหรับชุดประจำชาติของชาวเมียนมาร์นั้นจะใช้โลง์ที่เรียกว่า “ลองยี” (Longyi) เป็นผ้าโลง์ที่นุ่งทั้งผู้ชายและผู้หญิง ฝ่ายชายจะใส่เสื้อเชิ้ตคอปกจีนแมนดาริน และเสื้อคลุมไม่มีปก บางครั้งจะใส่ผ้าโพกศีรษะที่เรียกว่า “กอง บอง” (Guang Baung) ส่วนผู้หญิงก็จะใส่เสื้อติดกระดุมหน้า เรียกว่า “ยิ่นซี” (Yinzi) หรือเสื้อติดกระดุมข้าง เรียกว่า “ยิ่นบอน” (Yinbon) และมีผ้าคลุมไหล่ทับ

อาหารการกิน

ชาวเมียนมาร์ทั่วไปนิยมบริโภคข้าวเจ้าเป็นอาหารหลักเช่นเดียวกับประเทศแถบอาเซียนหลายประเทศ ส่วนกับข้าวก็มีทั้งแกง ต้ม ผัด และน้ำพริก โดยกับข้าวของเมียนมาร์มีวัตถุดิบเป็นเนื้อและผักนานาชนิด เนื้อที่นิยมบริโภคมีทั้งเนื้อแพะ เนื้อวัวเนื้อหมู เนื้อไก่ และปลา

อาหารประจำชาติ คือ “หล่ำเพ็ด” (Lahpet) เป็นอาหารยอดนิยมของเมียนมาร์ โดยการนำใบชาหมักมาทาน

กับเครื่องเคียง เช่น กระเทียมเจียว ถั่วชนิดต่างๆ งาคั่ว กุ้งแห้ง ชিং มะพร้าวคั่ว เรียกได้ว่ามีลักษณะคล้ายคลึงกับเมี่ยงคำของประเทศไทย ซึ่งหล่ำเพ็ดนี้จะเป็นเมนูอาหารที่ขาดไม่ได้ในโอกาสพิเศษหรือเทศกาลสำคัญๆ ของประเทศเมียนมาร์ โดยกล่าวกันว่า หากงานเลี้ยง หรืองานเฉลิมฉลองได้ไม่มีหล่ำเพ็ด จะถือว่างานนั้นเป็นงานที่ขาดความสมบูรณ์ไปเลยทีเดียว

โมฮิงกา (Mohinga) หรือขนมจีนน้ำยาเมียนมาร์ คล้ายกับขนมจีนน้ำยาของไทย น้ำยาทำจากปลาน้ำจืด เช่น ปลาดุกหรือปลาช่อน ไม่ใส่กะทิแต่จะใส่แป้งถั่วหรือข้าวคั่วให้น้ำข้น โรยหน้าด้วยถั่วเหลืองทอด ประกอบกับไข่ต้ม ปลาทอ้งไก่ ปลาเส้นทอด ผักชี เวลารับประทานก็จะรับประทานร่วมกับผัก เช่น หยวกกล้วย ชมัน ซึ่งชาวเมียนมาร์มักรับประทานโมฮิงกาตอนเช้า

แบโบ๊ะ หรือถั่วคั่ว เป็นอาหารที่ชาวเมียนมาร์นิยมบริโภค และมักจะนำมาดัดแปลงประกอบอาหารสารพัดอย่าง

บ้านเรือนที่อยู่อาศัย

บ้านเรือนของชาวเมียนมาร์จะมีการปลูกสร้างไปตามสภาพพื้นที่ และใช้วัสดุตามพื้นถิ่นเท่าที่มี แต่สำหรับหน่วยงานของรัฐหรือผู้ที่มีฐานะก็มักจะปลูกบ้านเรือนตาม

เฉลิมพงษ์ พันธุ์โพธิ์. “สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ดินแดนสีทองแห่งองค์พระมหาเจดีย์” วัฒนธรรม. 52(พิเศษ) : หน้า 66 – 75.

รศ.มาสำหรับขนส่งผู้คนตามชนบท ▶

▲ ชาวเมียนมาร์กำลังทำงานในสวนมะเขือเทศลอยน้ำกลางทะเลสาบอินเล

อย่างสากล นอกจากอาคารทางด้านศาสนสถานที่เป็นที่รู้จักเป็นอย่างดีแล้ว เช่น “เจดีย์ชเวดากอง” ณ ย่างกุ้งอดีตเมืองหลวงของเมียนมาร์ เราจะได้เห็นสิ่งปลูกสร้างอีกจำนวนมากที่กำลังได้รับความสนใจเป็นพิเศษทั้งจากชาวต่างชาติและชาวเมียนมาร์ด้วยกันเอง สิ่งปลูกสร้างดังกล่าว คือ บรรดาอาคารบ้านเรือนโบราณที่สร้างขึ้นในยุคสมัยที่ประเทศยังอยู่ภายใต้อาณานิคมของต่างชาติ ซึ่งเป็นอาคารโบราณ สถาปัตยกรรมสไตล์โคโลเนียลและศาสนสถานที่หลากหลาย โดยอาคารโบราณเหล่านี้ก่อสร้างขึ้นราว ๆ พ.ศ. ๒๔๒๓ และตั้งอยู่กระจัดกระจายในตัวเมือง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสำนักงานรัฐบาล โรงเรียน โรงแรม และศาสนสถาน ในรูปแบบสถาปัตยกรรมโคโลเนียล

ในปัจจุบันอาคารโบราณหลายหลังอยู่ในสภาพทรุดโทรมเกินใช้งาน ส่งผลให้กลุ่มเอ็นจีโออย่าง “ย่างกุ้งเฮอริเทจ ทรัสต์” ออกมาเรียกร้องให้สาธารณชนช่วยกันอนุรักษ์อาคารเก่า ซึ่งอาจจะช่วยชุบชีวิตซากอาคารโบราณเหล่านี้ให้กลับฟื้นคืนมาอีกครั้งก็เป็นได้ นอกจากนี้อาคารบ้านเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ไปแล้ว เมียนมาร์ยังมีศาสนสถานที่สำคัญหลายแห่งและแต่ละแห่งล้วนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักโดยทั่วถึง ดังนี้

มหาเจดีย์ชเวดากอง (Shwedagon Pagoda)

เป็นมหาเจดีย์ที่บรรจุพระเกศาธาตุของพระพุทธเจ้า ซึ่งมีประวัติเก่าแก่ยาวนาน และถือเป็น ๑ ใน ๕ มหาบูชาสถานศักดิ์สิทธิ์ของชาวเมียนมาร์ ตั้งอยู่ในย่างกุ้งอดีตเมืองหลวงเมียนมาร์

พระธาตุไจ้กัทโย (Kyaikhto Pagoda)

ตั้งอยู่ในเมืองไจ้กัโตะ เป็นเมืองหนึ่งในรัฐมอญ โดยองค์พระธาตุมีลักษณะเป็นก้อนหินสีทองขนาดใหญ่ ตั้งอยู่อย่างหมั่นหม่อมบนหน้าผาสูงกว่า ๑,๒๐๐ เมตร ทำท่ายืนดังดูตของโลก โดยไม่ตกลงมาอย่างเหลือเชื่อ เป็นอีก ๑ ใน ๕ มหาบูชาสถานศักดิ์สิทธิ์ของชาวเมียนมาร์เช่นกัน

ภาษา

ภาษาประจำชาติและภาษาราชการของเมียนมาร์ คือ ภาษาเมียนมาร์หรือภาษาพม่า และยังมีภาษาหลักๆ ที่ใช้ในประเทศอีกถึง ๑๗ ภาษา เช่น ภาษามอญ ภาษากะเหรี่ยง ภาษาอารากัน ภาษาอาข่า ภาษาไทยใหญ่ ภาษาม้ง เป็นต้น และรัฐบาลเมียนมาร์ก็ได้ประกาศให้สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองในโรงเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงมหาวิทยาลัยด้วย

สำหรับอักษรเมียนมาร์นั้นได้ดัดแปลงมาจากตัวอักษรของมอญ ซึ่งจัดอยู่ในตระกูลอักษรพราหมี (อ่านว่า พราม-มี) ประกอบด้วยพยัญชนะและสระ โดยมีพยัญชนะ ๓๓ ตัว เวลาเขียนจะเขียนจากซ้ายไปขวาเหมือนอักษรไทย และอักษรภาษาอื่นๆ ในตระกูลอักษรพราหมี

เฉลิมพงษ์ พันธุ์โพธิ์. “สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ดินแดนสี่ทองแห่งองค์พระมหาเจดีย์” วัฒนธรรม. 52(พิเศษ) : หน้า 66 – 75.

▲ มหาเจดีย์ชเวดากอง มีประวัติเก่าแก่ยาวนาน

လူတိုင်းသည် တူညီ လွတ်လပ်သော ဂုဏ်သိက္ခာဖြင့် လည်းကောင်း၊
 တူညီလွတ်လပ်သော အခွင့်အရေးများဖြင့် လည်းကောင်း၊
 ဓမ္မစွာလာသူများ ဖြစ်သည်။ ထိုသို့၌ ဝိုင်းခြား ဝေဖန်တတ်သော
 ဥာဏ်နှင့် ကျင့်ဝတ် သိတတ်သော စိတ်တို့ရှိကြ၍ ထိုသို့သည်
 အခွင့်အရေး ဝေတွဲထား၍ ဆက်ဆံတုံ့သုံးသင့်၏။

ตัวอย่างการเขียนภาษาเมียนมาร์หรือภาษาพม่า

ในสมัยโบราณชาวเมียนมาร์จะเขียนตัวอักษรโดยใช้เหล็กแหลมเขียนลงบนใบลานหรือที่เรียกว่า การจารลงบนใบลาน ซึ่งเวลาจะจารต้องคอยหลบร่องใบลานด้วย ดังนั้นตัวอักษรเมียนมาร์ในยุคหนึ่งจึงมีลักษณะโค้งกลม

อะโก / อะมะ = พี่ชาย / พี่สาว
 อะเผ / อะเหม = พ่อ / แม่
 อะโพ / อะพวา = คุณปู่คุณตา / คุณย่าคุณยาย
 อู / กระเด้าะ = ขอโทษ (ใช้เรียกผู้ใหญ่หรือผู้อาวุโสชาย)

 ประโยคง่ายๆ รู้ไว้ใช้ว่า...

- มิงกะลาบา = สวัสดี (ใช้ได้ตลอดวัน)
- เจชูดิน บาแด = ขอขอบคุณมาก
- ควินโละ บ่าหน่อ = ขอโทษ
- หม่อง = ใช้เรียกเด็กผู้ชายและคนหนุ่มโสด
- มะ = ใช้เรียกเด็กผู้หญิงและสาวโสด
- ดอว์ = ใช้เรียกสตรีที่มีการศึกษา

เอกสารอ้างอิง
 เราคืออาเซียน เมียนมาร์. อากิ อคิราห์ เขียน. ปิยะนุช เศรษฐวงศ์ วาดภาพประกอบ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์คอมมิกส์. ๒๕๕๕.
 ASEAN mini book. กรุงเทพฯ : กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. ๒๕๕๔.
 อาเซียนไฮไลท์ ๒๕๕๔. กรุงเทพฯ : กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. ๒๕๕๔.
 มารู้จักอาเซียนกันเถอะ. กรุงเทพฯ : กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. ๒๕๕๓.
 มาลินี ดิลกวนิช, ระบำและละครในเอเชีย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๔๓.